

Länsstyrelsen
Västerbotten

Beslut

1 (25)

Datum
2026-03-19

Diarienummer
10887-2025

Dossiernummer
2402176

Enligt sändlista

Delgivningskvitto

Beslut om bildande av Ålidbergets naturreservat i Nordmalings kommun

(3 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen i Västerbotten beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att det område som redovisas på bifogad karta, bilaga 1, ska vara naturreservat.

För att uppnå och tillgodose syftet med Ålidbergets naturreservat beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet. Samtidigt upphävs föreskrifterna om rätten att färdas och vistas i, samt om ordningen i övrigt inom reservatet (7 kap 30 § miljöbalken) i Länsstyrelsen Västerbottens förordnande (24FS 2007:75) om naturreservatet Ålidberget, Nordmalings kommun, diarienummer 511-5378-2005.

Enligt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård, bilaga 2.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 5 och 6 §§ miljöbalken gäller från den dag de vinner laga kraft. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller från kungörelsedatum även om beslutet överklagas.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Beslutet riktar sig även till allmänheten.

Datum
2026-03-19

Diarienummer
10887–2025

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 7 § första stycket miljöbalken att Länsstyrelsens beslut (2007-04-04, diarienummer 5378–2005) om bildande av naturreservatet Ålidberget med tillhörande skötselplan (2007-04-04, diarienummer 5378–2005) ska upphöra att gälla när detta beslut (2026-03-19, diarienummer 10887–2025) vunnit laga kraft.

Fakta om naturreservatet

Namn	Ålidberget
Dossiernummer	2402176
NVR-id	2402176
Natura 2000, områdeskod	Innefattar delar av Lögdeälven, SE0810433
Kommun	Nordmaling
Län	Västerbotten
Lägesbeskrivning	6 km väster om Nordmaling
Koordinat	N 7057092, E 716865 (SWEREF 99 TM)
Naturgeografisk region	29a, kustslätter och dalar med finsediment kring norra Bottenviken
Gräns	Se bifogad beslutskarta, bilaga 1
Markägare	Enskilda
Fastigheter	Lögdeå 5:2, 20:2, 2:23 samt S:1
Förvaltare	Länsstyrelsen Västerbotten
Totalareal	69,2 hektar
Areal skogsmark	62,7 hektar
Areal produktiv skog	52,8 hektar
Areal vatten	6,5 hektar
- varav vattendrag	6,5 hektar

Arealer och definitioner av marktäckeskategorier enligt Nationella Marktäckedata (NMD).

Syftet med naturreservatet

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer i form av områdets till stora delar naturskogsartade skogar samt vattendrag och andra öppna marker. Området helhetsvärden med dess förhållandevis opåverkade karaktär, ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att skydda och återställa livsmiljöer för skyddsvärda arter.

De arter och livsmiljötyper som angivits för det korsande Natura 2000-området Lögdeälven ska skyddas och återställas så att gott tillstånd kan bibehållas eller uppnås.

Ett syfte är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Hur syftet ska uppnås

Syftet ska uppnås genom att naturreservatet i huvudsak utvecklas fritt genom naturliga processer. Där området är präglad av brand, hävd eller är påverkat av skogsbruk, flottledsrensning, främmande eller andra skadliga arter samt där särskilda insatser kan behövas för att gynna skyddsvärda arter och livsmiljöer ska syftet även kunna nås genom att:

- genomföra naturvårdsbränning eller brandefterliknande åtgärder
- utöka livsmiljöer och öka mängden lämpligt substrat för skyddsvärda arter i skog
- skapa en mer varierad beståndsstruktur och främja lövandelen i områdets ungsogar och medelålders skogar
- återställa struktur och hydrologi i vattendrag och skog
- bibehålla öppna miljöer och öka mängden lämpligt substrat på stränder och annan öppen mark
- genomföra åtgärder för att begränsa eller ta bort för området främmande arter eller andra skadliga arter

Datum
2026-03-19

Diarienummer
10887–2025

Åtgärder ska också kunna genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv och förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

Skälen för beslutet

Ålidberget naturreservat har höga bevarandevärden kopplade till både naturmiljöerna och friluftslivet.

De höga naturvärdena är främst kopplade till områdets gran- och tallnaturskogar samt barrblandskogar. Trädskiktet är flerskiktat och innehåller rikligt med naturskogsstukturer som gamla träd och död ved i olika nedbrytningsstadier. Delar är brandpåverkade med förekomst av bränd ved. I området förekommer ett antal naturskoglevande indikatorarter och rödlistade arter. Skogarna i reservatet har en lång kontinuitet, men det finns spår av plockhuggning. Delar av området är präglad av hävd, såsom slåtter och bete.

Vattenmiljöerna i reservatet utgörs av Lögdeälven som är en av landets mest opåverkade skogsälvar. Lögdeälven ingår i Natura 2000-området med samma namn. Inom reservatet har älven ett slingrande lopp med mestadels lugnflytande strömpartier. I Lögdeälven finns mycket skyddsvärda bestånd av flodpärlmussla, lax och öring. Lögdeälven har inom reservatets avgränsning spår av fysisk påverkan efter flottning.

På de flacka sedimentplanen längs älven växer svämlövskog med grovstammig gråalskog, till stor del uppvuxen på före detta slåtterraningar. Tidvis svämmas markerna närmast älven över och permanenta fuktdrag och sänkor med svämlövskog förekommer närmast älven.

Reservatet erbjuder höga upplevelsevärden och möjlighet att uppleva och nyttja orörd natur genom exempelvis vandring och fiske.

En mindre yta av öppen ängsmark med förekomst av hävdgynnad flora finns i anslutning till Bresanäset. I området finns också öppen mark i anslutning till den ledningsgatan som gränsar till reservatet i nordväst samt i vägkanter, som har potentiell betydelse för skyddsvärda arter.

Området är till delar präglad av naturliga störningar som brand och även av historisk markanvändning i form av hävd samt har hydrologiskt och fysiskt påverkade vattenmiljöer. I området finns också exploaterade miljöer som kan vara lämpliga för arter med krav på tidvis hävdade ytor.

Datum
2026-03-19

Diarienummer
10887–2025

Därför kan ett bevarande en utveckling av områdets naturvärden gynnas av en naturvårdande skötsel som reservatsbeslutet möjliggör. Att området även ska kunna vara en tillgång för friluftslivet främjas av att skötselåtgärder också kan genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv

Genom reservatsbeslutet undanröjs hot från exploatering och andra åtgärder. Förutsättningarna för att bevara och utveckla naturreservatets naturmiljöer förbättras. Genom beslutet bevaras också möjligheten att uppleva ett förhållandevis opåverkat naturlandskap.

Skäl för att upphäva gällande beslut

I reservatet finns naturmiljöer och arter som är beroende av skötselåtgärder för att naturvärdena ska kunna bevaras och utvecklas. Beslutet från 2007 medger inte de skötselåtgärder som Länsstyrelsen anser nödvändiga för att naturvärdena i Ålidbergets naturreservat ska kunna bevaras och utvecklas.

Genom att ersätta beslutet 2007-04-04 med detta beslut 2026-03-19 får området ett mer ändamålsenligt skydd. Det blir möjligt att förvalta området så att reservatets syfte uppfylls. Beslutet (2026) ökar också möjligheterna att uppnå bevarandemålen för Natura 2000-området.

Reservatsföreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet gäller följande föreskrifter.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Det är förbjudet att:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk,
2. bygga om eller ändra befintlig byggnads eller anläggningskonstruktion, funktion eller användningssätt,
3. anlägga väg och parkeringsplats,
4. anlägga ledning eller rör,

Datum
2026-03-19

Diarienummer
10887–2025

5. bedriva täkt, gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dika, dämna, rensa, utfylla, muddra, reglera eller bedriva annan verksamhet som skadar eller förändrar mark och block eller förändrar bottentopografi, vattenflöden eller dräneringsförhållanden,
6. tippa, dumpa eller anordna upplag,
7. framföra motordrivet fordon i terräng, med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is,
8. avverka, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande,
9. plantera in för trakten främmande djur- eller växtart,
10. släppa ut eller sprida gifter, vådliga ämnen, kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, växtnäringsämnen, jordförbättringsmedel eller kalk.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktigas att tåla

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar uppförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet, där inget annat anges avses hela naturreservatet:

1. utmärkning av reservatets gränser enligt Naturvårdsverkets riktlinjer,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor,
3. anläggande och underhåll av parkeringsplats, stuga, koja, vindskydd, torrdass, eldstad, led, spång eller bro,
4. skötselåtgärder för bevarande och synliggörande av för friluftslivet intressanta besöksmål, inklusive forn- och kulturlämningar, genom plantryckning samt röjning och fällning av buskar och träd och liknande åtgärder,
5. naturvårdsbränning och därtill hörande selektiva huggningar och anläggande av brandgator,
6. skötselåtgärder för att skapa en mer varierad beståndsstruktur och ökad lövandel samt för att återställa naturlig hydrologi i ungskogar och medelålders skogar genom att röja och fälla

Datum
2026-03-19

Diarienummer
10887–2025

- buskar och träd; ringbarka eller på annat sätt skada träd; tillföra död ved eller andra växtdelar; dämna och lägga igen diken; stängsla samt genomföra markstörning och likande åtgärder,
7. skötselåtgärder för att gynna skyddsvärda arter och livsmiljötyper i skog genom att röja eller fälla buskar och träd; ringbarka eller på annat sätt skada träd; tillföra död ved eller andra växtdelar; dämna och lägga igen diken; stängsla samt genomföra markstörning och liknande åtgärder,
 8. skötselåtgärder för att bibehålla eller skapa öppna miljöer och för att gynna skyddsvärda arter på ängs- och betesmark, stränder, vägkanter och annan öppen mark samt skog genom stängsling, sådd, plantryckning; genom klippning eller röjning av buskar, träd och annan vegetation; genom att skada träd eller tillföra av död ved; genom dämning och igenläggning av diken samt genom slåtter, bete eller annan markstörning och liknande åtgärder,
 9. fysisk och hydrologisk återställning i vattendrag genom att ta bort vandringshinder, återföra upprepade block och sten, öppna avstängda sidofåror, etablera lekområden för fisk, återställa igenslammade bottenar, tillföra död ved och liknande åtgärder,
 10. inplantering eller utsättning av inhemska växter, djur eller andra organismer för att gynna skyddsvärda arter eller livsmiljötyper,
 11. borttagande av för området främmande arter,
 12. undersökning och dokumentation av djur, växter och andra organismer samt mark- och vattenförhållanden.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas, samt om ordningen i övrigt, inom naturreservatet

Det är förbjudet att:

1. göra åverkan på berg eller mark, till exempel genom att måla, borra, rista, hacka, gräva eller omlagra,
2. fälla, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, såväl stående som liggande. Undantag gäller för att ta torra, döda, klena kvistar för att använda till lågereld,

Datum
2026-03-19

Diarienummer
10887–2025

3. störa djurlivet, till exempel genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt,
4. framföra motordrivet fordon i terräng med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is,
5. insamla eller gräva upp växter, inklusive mossor och alger, samt lavar och svampar. Undantag gäller för att plocka bär, matsvamp och icke fridlysta blommor,
6. insamla ryggradslösa djur.

Det är utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

7. sätta upp skylt, plakat, affisch, inskrift eller därmed jämförbar anordning för reklam, information eller liknande ändamål, annat än tillfälligt (högst en vecka).

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna utgör inte hinder för:

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som anges i B-föreskrifterna med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken i detta beslut. Undantag gäller också för de nödvändiga transporter som krävs för åtgärderna och för transporter i annat tjänstesyfte,
- b) renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) samt framförande av motordrivet fordon vid renskötsel i enlighet med gällande terrängkörningslagstiftning,
- c) normalt underhåll av väg och vägområde. Träd som fallit eller hotar att falla över väg och vägområde får fällas men ska lämnas i naturreservatet,
- d) fällning av enstaka träd som riskerar att orsaka skada i anslutning till byggnader och andra anläggningar,
- e) slyröjning, kvistning och kapning av liggande träd för underhåll av befintliga leder, fiskeplatser och befintlig kraftledningsgata,
- f) underhåll och ersättning av befintliga jakttorn samt uppförande av nya jakttorn intill väg. För uppförande nya jakttorn på andra platser krävs Länsstyrelsens tillstånd,

Datum
2026-03-19

Diarienummer
10887–2025

- g) kvistning eller röjning av sly för upprätthållande av befintliga sikt- eller skjutgator vid jaktpass. För upprättande av nya sikt- eller skjutgator krävs Länsstyrelsens tillstånd,
- h) uttransport av fälld älg, björn, hjort eller vildsvin. Fordon och färdväg ska väljas med omsorg för att minimera mark- och vegetationsskador,
- i) åtgärder som syftar till att bibehålla öppna natur- och kulturmiljöer genom röjning av buskar och sly samt underhåll av befintliga lador. För andra kultur- eller biotopvårdande åtgärder krävs Länsstyrelsens tillstånd,
- j) utföra restaureringsåtgärder i vattenmiljön, såsom iläggning av sten och borttagande av vandringshinder. Åtgärden kräver Länsstyrelsens tillstånd,
- k) insamling av enstaka exemplar av arter för exempelvis artbestämning och dokumentation. För att genomföra vetenskapliga undersökningar eller bedriva miljöövervakning som innebär någon form av markering, fällfångst eller andra åtgärder som kan innebära påverkan på naturmiljön krävs Länsstyrelsens tillstånd,

För samtliga undantag från föreskrifter gäller att risken för skada på mark, vegetation, bottnar och vatten ska minimeras.

Ärendets beredning

Ålidbergets naturvärden uppmärksammades först i samband med Skogsvårdsstyrelsens rikstäckande nyckelbiotopsinventering varvid man avgränsade sju nyckelbiotoper och ett objekt med naturvärden inom området. I samband med planerade avverkningar i anslutning till dessa uppmärksammade Skogsvårdsstyrelsen Länsstyrelsen på möjligheten att bilda ett sammanhängande naturreservat i området.

Under 2003 gjorde Länsstyrelsen en översiktlig kartläggning av området. Lögdeälven blev fastställt som Natura 2000-område år 2005. 2005 påbörjades avverkningar inom det tänkta reservatsområdet. Därmed beslutade Länsstyrelsen att bilda ett interimistiskt naturreservat av området för att förhindra skador på områdets naturvärden. Det interimistiska beslutet överklagades av markägarna, men överklagan avvisades av regeringen 2006.

Datum
2026-03-19

Diarienummer
10887–2025

Efter fastställande av reservatsgränser samt genomförda värderingar och förhandlingar med berörda markägare bildades naturreservatet Ålidberget 2007.

Länsstyrelsen har i samband med skötsel och förvaltning av naturreservatet konstaterat att syftet och föreskrifterna från 2007 behöver kompletterats för att bland annat svara upp mot den skötsel som behöver genomföras för att uppnå syftet med naturreservatet. I samband med detta revideras även skötselplanen.

Naturreservatet ligger inom Vilhelmina norra samebys vinter- och vårvinterbetesmarker samt inom Vapsten samebys vinter- och vårvintermarker. Samebyarna har beretts möjligheten att yttra sig. Berörda samebyar, Sametinget, Svenska samernas riksförbund och Landsförbundet svenska samer har i mars 2026 beretts möjlighet till konsultationsmöte¹ (diarienummer 783–2026). Vapsten sameby och Svenska samernas riksförbund har deltagit i konsultationsmötet, övriga har valt att avstå.

Yttranden från remissinstanser och länsstyrelsens beaktande av inkomna synpunkter

Reservatsförslaget har sänts på remiss till berörda sakägare och myndigheter för yttrande och samråd. Följande remissinstanser har yttrat sig:

Skogsstyrelsen meddelar att de är positiva till förslaget men understryker vikten av att kulturlämningarna i området lyfts fram i informationen om naturreservatet i syfte att öka upplevelsevärdet i området samt för att förebygga skador och slitage från rörligt friluftsliv.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen delar Skogsstyrelsens uppfattning om att kulturhistoriska lämningar har stor betydelse för upplevelsevärdet i området. Beslutet möjliggör skötselåtgärder för bevarande och synliggörande av för friluftslivet intressanta besöksmål, inklusive forn- och kulturlämningar. Att området ska kunna vara en tillgång för friluftslivet förutsätter att skötselåtgärder kan genomföras för att förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

Västerbottens ornitologiska förening (VOF) är i grunden positiv till naturreservatet. VOF anser samtidigt att det bör göras ett antal

¹ Lag (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket.

Datum
2026-03-19

Diarienummer
10887–2025

kompletteringar för att precisera och säkerställa god bevarandestatus för områdets fåglar. VOF betonar bland annat vikten av att Länsstyrelsen har kunskap om områdets fågelliv, att hänsyn tas till fågellivet vid planerade skötselåtgärder och att olika typer av tillträdesbegränsningar och störningsrestriktioner upprättas i syfte att skydda områdets fåglar.

Länsstyrelsens kommentar: Synpunkterna från VOF har beaktats i beredningen av ärendet. Länsstyrelsen har efter remisstiden tagit kontakt med VOF och påbörjat en dialog om områdets förvaltning. Vid genomförande av olika skötsel- och förvaltningsåtgärder behöver alltid den slutliga avvägningen av eventuell nytta och skada för olika berörda arter och naturtyper göras i varje enskilt fall. Inför till exempel naturvårdsbränning och vid anläggande av anordningar för friluftslivet genomför en mycket noggrann planering i fält. Förekomster av olika skyddsvärda arter och naturtyper som kan behöva tas hänsyn till noteras och registreras. För att inhämta ytterligare kunskap sker vid behov även samråd med lokala ornitologer eller annan expertis. Om det påträffas särskilt skyddsvärda arter (fåglar eller andra organismgrupper) där förekomsten kan komma att äventyras av planerad åtgärd tas det med i planeringen. Exempelvis genom lokalisering av led, val av tidpunkt eller justering av gränserna för bränningsområdet så att arten/arterna och naturtyperna inte påverkas eller påverkansgraden minimeras. Uppföljning av områdets naturtyper, arter m.m. sker så långt det är möjligt enligt vedertagna metoder och utifrån tillgängliga resurser. Kunskap om området inhämtas också från andra källor, till exempel Artportalen.

Markägare har yttrat sig och framfört synpunkter på naturreservatets utformning. Länsstyrelsen har varit i kontakt med dessa inför beslut och i några fall har mindre justeringar gjorts jämfört med remissen.

Översiktlig beskrivning av reservatet

Ålidbergets naturreservat ligger cirka 6 km nordväst om Lögdeå. Naturreservatet inkluderar Ålidbergets övre delar, bergets östsluttningar ner till Lögdeälven samt sedimentområden, branta nipor och raviner på ömse sidor av älven. Toppen av berget ligger cirka 140 meter över havet. Skogarna utgörs av en variation av gran- och tallnaturskogar samt barrblandskogar. Reservatet hyser flera sällsynta och rödlistade arter som är beroende av gamla naturskogar. Delar av

Datum
2026-03-19

Diarienummer
10887–2025

reservatet är påverkat av skogsbruk och flottning. Det finns även spår av hävd.

Naturreservatet är främst ett lokalt friluftsområde och används för vandring, sportfiske samt svamp- och bärplockning. Lögdeälvleden passerar genom reservatet intill Lögdeälvens västra strand och nyttjas frekvent av naturintresserade vandrare i området. Reservatet är lättillgängligt på den västra sidan, där en väg korsar reservatet. Ett flertal skogsbilvägar angränsar till reservatsgränsen på den östra sidan. En kraftledning gränsar till naturreservatet längst i norr. I reservatet finns flera kulturlämningar. Uppe på hällmarksområdet på Ålidberget finns sju stenlagda gropar som vid Skogsstyrelsens kulturminnesinventering bedömts utgöra reser av gamla bosättningar. Det finns även rester av stängsel och förfallna lador.

Länsstyrelsens motivering och bedömning

Motiv till skyddets utformning

Områden med naturskog blir allt mer sällsynta i länet och att bevara dessa kvarvarande fragment av det ursprungliga skogslandskapet är avgörande för att bevara dess ursprungliga flora och fauna. Inom den naturgeografiska region (29a) där Ålidberget är beläget utgör arealen skyddad naturskog endast en liten del av den totala skogsarealen. Högproduktiva grannaturskogar och lövnaturskogar utgör prioriterade skogstyper i skyddet av skogsområden. Ålidberget ligger dessutom i en trakt med flera andra värdefulla naturskogsområden vilket ytterligare förstärker områdets bevarandevärden.

Naturreservatet är också präglad av naturliga störningar som brand och till vissa delar även präglad av historisk markanvändning i form av hävd. Detta har idag upphört eller är till stora delar satt ur spel. Området är också påverkat av äldre tiders skogsbruk och flottledsrensningar. På grund av detta har ekosystemens funktion påverkats negativt och viktiga ekologiska strukturer vidmakthålls eller skapas inte i delar av reservatet. Ett bevarande och en utveckling av de värden reservatet är satt att bevara förutsätter därför att skötselåtgärder kan genomföras för att gynna dessa bevarandevärden på kort och lång sikt.

I områdets exploaterade delar, exempelvis i vägkanter, kan också skötselåtgärder gynna pollinerande insekter och andra arter med krav på tidvis hävdade ytor. Att området även ska kunna vara en tillgång för

Datum
2026-03-19

Diarienummer
10887–2025

friluftslivet förutsätter också att skötselåtgärder kan genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv och för att förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

Länsstyrelsen bedömer att Ålidbergets skydd som Natura 2000-område inte är tillräckligt utan att området har ett behov av kompletterande skydd för att minska risken för negativ påverkan. Det krävs ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevara och utveckla naturreservatets värdefulla natur och friluftsmiljöer. Naturreservat är den lämpligaste skyddsformen för områden som har ett sådant skötselbehov att en skötselplan krävs och där det krävs starka restriktioner under lång tid för att värdarna ska bibehållas och utvecklas.

Länsstyrelsen har därför bedömt att området, i enlighet med miljöbalkens mål om skydd av värdefulla natur- och kulturmiljöer och bevarande av biologisk mångfald (1 kap. 1 § miljöbalken), bör förklaras som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken.

Motiv till att upphäva gällande beslut

Länsstyrelsen bedömer att synnerliga skäl föreligger och att det finns stöd för att upphäva reservatsbeslutet från 2007 med tillhörande skötselplan som fattades enligt 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808).

Det främsta motivet för att upphäva reservatsbeslutet 2007-04-04 och ersätta med detta beslut 2026-03-19 är att reservatet innehåller flera naturmiljöer som är beroende av skötselåtgärder för att naturvärdena ska kunna bevaras och utvecklas, något som beslutets (2007) syfte och föreskrifter inte medger. Ytterligare motiv har varit att också genomföra lätnader från vissa föreskrifter som bedöms gå längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Möjliggörande av skötselåtgärder

Svämlövskog finns i anslutning till Lögdeälven, som under högvattenperioder tidvis svämmas över vilket hindrar att skogen övergår till en barrskogsfas. Dessa processer är inte alltid tillräckliga för att förhindra inväxten av barrträd, vilket är varför det kan krävas naturvårdande skötselåtgärder för att bibehålla naturvärdena i dessa miljöer. Lögdeälven är även påverkad genom flottledsrensning. För att uppnå ett mer ändamålsenligt skydd för livsmiljöerna i älven och längs

Datum
2026-03-19

Diarienummer
10887–2025

med stränderna kan vattendraget och omgivande livsmiljöer behöva restaureras.

I reservatets barrskogar finns delar som är brandpräglade och hyser naturvärden som är kopplade till brandhistorik. För att kunna bibehålla och öka dessa värden behöver naturvårdsbränning eller andra brandefterliknande åtgärder genomföras. Delar av reservatet är även påverkat av skogsbruk och därför kan naturvårdande skötsel behövas för att utöka livsmiljöer och öka mängden lämpligt substrat för skyddsvärda arter i skog.

I området finns också exploaterade miljöer som kan vara lämpliga för arter med krav på tidvis hävdade ytor. Även för området främmande arter, vilka kan förväntas öka i takt med klimatförändringarna, kan behöva bekämpas inom reservatet.

Av ovan nämnda skäl har Länsstyrelsen i detta beslut (2026) kompletterat B-föreskrifterna om förpliktelse att tåla intrång, enligt 7 kap. 6 § miljöbalken, för att möjliggöra denna naturvårdande skötsel samt för att bekämpa främmande arter. B-föreskrifterna har även kompletterats för att möjliggöra anläggande och underhåll av anordningar för friluftslivet, som parkering, samt skötsel för att synliggöra besöksmål intressanta för friluftslivet.

Lättnader från föreskrifter

Beslutet (2026) innebär också lättnader från vissa föreskrifter som inte bedöms behövas för att uppnå syftet med reservatet.

Förbud mot jakt bedöms inte behövas för att uppnå syftet med reservatet och följaktligen finns inga föreskrifter som förhindrar det. Uttransport av fälld älg, björn, hjort eller vildsvin på motordrivet fordon i terräng är tillåtet under förutsättning att fordon och färdväg väljs med omsorg för att minimera mark- och vegetationsskador. För möjligheten att utöva säker jakt är sikt- och skjutgator viktiga och de behöver oftast underhållsröjas för att behålla sin funktion. Där sikt- och skjutgator redan är etablerade bedöms ett upprätthållande att dessa genom röjning eller kvistning av sly inte skada naturmiljön annat än marginellt och påverkar därför inte det huvudsakliga syftet med reservatet. Upprättande av nya sikt- och skjutgator är belagt med tillståndsplikt. Även jakttorn har betydelse för säker jakt. Underhåll och ersättning av befintliga jakttorn samt uppförande av nya jakttorn längs med väg tillåts medan uppförande av nya jakttorn på andra platser är belagt med

Datum
2026-03-19

Diarienummer
10887–2025

tillståndsplikt vilket ger Länsstyrelsen möjlighet att påverka placering och utformning så att tornet inte stör landskapsbilden.

Ett undantag som förtydligar renskötselrätten i enighet med rennäringslagen har lagts till. De flesta åtgärder som omfattas av renskötselrätten bedöms vara förenliga med reservatets syfte. För uppförande av anläggningar krävs samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, vilket ger möjlighet att styra utformning och placering så att påverkan på reservatet och dess syfte blir försumbar.

Möjligheten att använda reservatet för idrottsarrangemang samt för organiserad motortrafik på den korsande vägen bedöms inte motverka syftet med reservatet och tillåts därför. Motortrafik inom reservatet är i övrigt reglerad enligt föreskrifterna A7 och C4.

Förbudet mot att sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförbar anordning annat än tillfälligt bedöms inte nödvändigtvis motverka syftet med reservatet och har därför belagts med tillståndsplikt.

I syfte att främja natur- och kulturvärden inom reservatet har ett undantag för åtgärder som syftar till att bibehålla öppna natur- och kulturmiljöer upprättats. Det är även tillåtet att underhålla leder och fiskeplatser inom reservatet. Att utföra restaureringsåtgärder i vattenmiljön är belagt med tillståndsplikt för att säkerställa att arbetet inte påverkar medför negativ påverkan.

Utöver detta har vissa begränsningar för allmänhetens friluftsliv tagits bort som inte kan motiveras utifrån syftet med reservatet. Möjligheten att göra upp lägereld och plocka icke fridlysta blommor är företeelser som till delar är reglerade i andra bestämmelser och de motverkar i övrigt inte syftet med reservatet. Möjlighet att insamla enstaka exemplar av arter för exempelvis artbestämning och dokumentation bedöms heller inte motverka syftet med reservatet.

Sammanfattande bedömning

Beslutet 2007-04-04 ersätts av detta beslut 2026-03-19 som innebär ett mer ändamålsenligt skydd för de värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter som ska bevaras och vårdas i naturreservatet samt för de mer påverkade delar som behöver återställas för att reservatets värden ska bevaras och utvecklas. Genom tillägg till syftets förvaltningsinriktning och B-föreskrifterna för att

Datum
2026-03-19

Diarienummer
10887–2025

möjliggöra nödvändig naturvårdande uppnås detta. B-föreskrifterna möjliggör också skötselåtgärder nödvändiga för att underlätta för allmänhetens friluftsliv vilket går i linje med syftet med områdesskyddet.

Beslutet (2026) innebär även bättre förutsättningar för säker jakt, renskötsel, minskade hinder för viktig infrastruktur och näringsverksamhet samt bättre förutsättningar för allmänhetens friluftsliv. Detta gör sammantaget att reservatets föreskrifter inte går längre än vad som krävs för att uppnå syftet med reservatet.

Formuleringar i syfte, skäl och vissa föreskrifter samt de beskrivande texterna i beslutet har också justerats och preciseras, dock utan att väsentligt ändra innebörden i dessa.

Länsstyrelsen bedömer sammantaget av dessa anledningar att synnerliga skäl föreligger och att det finns stöd för att upphäva beslutet 2007-04-04, diarienummer 5378–2005 med tillhörande skötselplan enligt 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) och ersätta med detta beslut 2026-03-19, diarienummer 10887–2025.

Enligt 7 kap. 7§ fjärde stycket miljöbalken får beslut om upphävande av gällande beslut meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område. I detta fall upphävs det gällande reservatet för att bilda ett utökat och/eller förstärkt skydd. Länsstyrelsen gör därför bedömningen att detta nya beslut (2026) inte innebär något väsentligt intrång i områdets naturvärden och finner därav att det inte finns skäl att ställa krav på kompensation.

Överensstämmelse med planer och strategier för skydd och förvaltning

Skyddet av Ålidberget har hög prioritet inom Länsstyrelsens uppdrag att skydda värdefull natur och bevarandet av naturreservatet Ålidberget ligger i linje med nationella och regionala strategier och planer för skydd och skötsel av värdefull natur:

- Området har en stor mängd nyckelelement och naturvårdsarter och förhållandevis liten påverkan av modernt skogsbruk. De

Datum
2026-03-19

Diarienummer
10887–2025

höga naturvärdena på beståndsnivå gör området högt prioriterat för skydd².

- Området ligger inom en värdetakt för barrskog samt inom värdetrakt för inlandets vattenytor och därmed blir förutsättningarna bättre för att långsiktigt bevara och utveckla områdets utpekade värden och för att bevara, stärka och utveckla en grön infrastruktur på landskapsnivå³. En grön infrastruktur är ett ekologiskt funktionellt nätverk av livsmiljöer, strukturer och naturområden för bevarande av biologisk mångfald i hela landskapet.
- Det mycket rika lövinslaget är särskilt värdefullt eftersom reservatet ligger i en trakt prioriterad för lövnaturvärden⁴.
- Högproduktiv granskog som finns inom reservatet är en prioriterad skogstyp för skydd. Prioriterade skogstyper är de skogstyper som Sverige har ett internationellt ansvar att bevara samt de skogstyper som bedöms vara underrepresenterade i formellt skyddade områden⁵.
- Lögdeälven som rinner genom området är klassat som ett särskilt värdefullt vattendrag enligt kriterier som definierats av Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet och Fiskeriverket⁶. Lögdeälven är utpekad som ett Natura 2000-område enligt EU:s art- och habitatdirektiv (92/43/EEC), s.k. SCI-område.
- I reservatet har arterna Strandsandjägare (*Cicindela maritima*) och utter (*Lutra lutra*) på träffats, vilka omfattas av Åtgärdsprogrammet för bevarande av strandsandjägare respektive Åtgärdsprogrammet för bevarande av utter.

² Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen. 2024. *Nationell strategi för formellt skydd av skog*. Rapport 7168.

³ Länsstyrelsen Västerbotten. 2019. *Handlingsplan för grön infrastruktur i Västerbottens län*.

⁴ Länsstyrelsen Västerbotten. 2014. *Strategi för bevarande och restaurering av lövnaturvärden i skyddade områden, Västerbottens län*. Meddelande 6:2014.

⁵ Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen. 2024. *Nationell strategi för formellt skydd av skog*. Rapport 7168

⁶ Länsstyrelsen i Västerbottens län. 2008. *Strategi för skydd och restaurering av sjöar och vattendrag i Västerbottens län*.

Datum
2026-03-19

Diarienummer
10887–2025

Förenlighet med miljömål, friluftsmål och EU-direktiv

Formellt skydd av värdefull natur, där naturreservat utgör en stor del, är ett av de viktigaste verktygen för att nå de nationella miljökvalitetsmålen om biologisk mångfald.

Reservatsbeslutet omfattar 62,7 hektar skog (varav 52,8 hektar är produktiv skog) samt 6,5 hektar vattendrag med de typiska arter, strukturer och processer som hör till de olika naturtyperna. Skyddet stärker därmed möjligheterna att nå miljömålen *Levande skogar*, *Levande sjöar och vattendrag* samt *Ett rikt växt- och djurliv*.

Reservatet bidrar även till uppfyllandet av flera av Sveriges nationella friluftsmål, däribland målen om *Tillgång till natur för friluftsliv och Skyddade områden* som resurs för friluftslivet, genom att naturmiljöernas upplevelsevärden bevaras och tillgängliggörs.

Vattenmiljöerna inom naturreservatet Ålidberget ingår sedan 2005 i Natura 2000, EU:s nätverk av värdefulla naturområden med arter eller naturtyper som är särskilt skyddsvärda ur ett europeiskt perspektiv. För Natura 2000-områden finns krav på reglering av nödvändiga bevarandeåtgärder i EU-direktiv (art- och habitatdirektivet 92/43/EEG)⁷ och i svensk lagstiftning (miljöbalken, områdesskyddsförordningen).

Länsstyrelsen bedömer att reservatsbildning av delar av Natura 2000-området, tillsammans med andra skyddsinsatser, är en lämplig bevarandeåtgärd för att dess värden ska bestå eller utvecklas. Därigenom ökar möjligheten för Natura 2000-området att bidra till så kallad gynnsam bevarandestatus, vilket innebär att de utpekade arternas och naturtypernas utbredningsområde, areal, populationsutveckling och andra kvaliteter kan bevaras.

Lögdeälven (ID SE707533-165907 i VattenInformationsSystem Sverige, VISS) har idag måttlig ekologisk status i enlighet med EU:s vattendirektiv (2000/60/EG)⁸. Ett skydd av området kommer att bidra till att den ekologiska statusen bibehålls eller förbättras.

⁷ EU:s Art- och habitatdirektiv, Direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter.

⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område.

Datum
2026-03-19

Diarienummer
10887–2025

Effekter på ekosystemtjänster

Länsstyrelsen har gjort en bedömning av vilka effekter naturreservatsbildningen har på olika ekosystemtjänster från naturreservatet. I bedömningen ingår de ekosystemtjänster som påverkas i måttlig till hög grad, både positivt och negativt.

Beslutet har störst positiv effekt på de stödjande ekosystemtjänsterna som är kopplade till artbevarande och biologisk mångfald, men även många andra ekosystemtjänster påverkas positivt. Länsstyrelsen bedömer att bland annat följande ekosystemtjänster påverkas positivt av beslutet:

- **Försörjande ekosystemtjänster** som produktion av livsmedel från vilda djur och växter.
- **Reglerande ekosystemtjänster** som flödesreglering, biologisk kontroll av skadegörare och global klimatreglering (kolbindning) utförd av växter.
- **Kulturella ekosystemtjänster** som tillhandahållande av attraktiva miljöer för friluftsliv, tillhandahållande av områden för forskning samt bevarande av naturen för framtida generationer.
- **Stödjande ekosystemtjänster** som ekologiska samspel, bevarande av biologisk mångfald inklusive genpool, habitat och hotade arter, samt tillhandahållande av livsmiljöer för arter, till exempel barnkammare och boplatser för djur och fåglar.

Beslutet har störst negativ effekt på försörjande ekosystemtjänster kopplade till skogsbruk som produktion av träråvaror, bioenergi och biobaserade kemikalieråvaror. En nationell politisk avvägning har gjorts mellan produktion av virkesråvara och bevarande av skogar med höga naturvärden vid formuleringen av tidigare etappmål för miljömålet *Levande skogar*.

Förenlighet med riksintressen (3 och 4 kap. miljöbalken) och kommunala planer

Hela reservatet ligger inom ett område som är av riksintresse för friluftslivet⁹ enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Lögdeälven med tillhörande käll- och biflöden, som berör huvuddelen av reservatet, omfattas även

⁹ Naturvårdsverket. *Område av riksintresse för friluftsliv i Västerbottens län*. Dnr 500–1521–2013. 2014.

Datum
2026-03-19

Diarienummer
10887–2025

av riksintresse för skyddade vattendrag enligt 4 kap. 6 § miljöbalken. Lögdeälven utgör även Natura 2000-område och omfattas således av riksintresse för naturvården¹⁰ enligt 3 kap. 6 §. Områden som är av riksintresse ska, enligt miljöbalken, skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada deras värden eller möjligheterna att använda dem för avsett ändamål. Länsstyrelsen bedömer att reservatet och riksintressena är förenliga med varandra.

Naturreservatet berörs inte utav några gällande eller förfallna undersökningstillstånd eller utpekade riksintressen för mineralutvinning (3 kap. 7 § miljöbalken) eller energiproduktion (3 kap. 8 § miljöbalken) eller kända intressen för totalförsvaret (3 kap. 9 § miljöbalken).

Nordmalings kommuns översiktsplan redovisar de berörda riksintressena. Ålidberget är utpekade som ett område för värdefull natur.

Sammantaget bedömer Länsstyrelsen därför att detta beslut 2026-03-19 om bildande av naturreservatet Ålidberget är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med för området gällande kommunala planer.

Intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken

Vid skydd av områden ska det enligt 7 kap. 25 § miljöbalken göras en avvägning mellan allmänna och enskilda intressen. Inskränkningar som motiveras med hänsyn till naturvårdsintressen eller intressen för friluftslivet betraktas som angelägna allmänna intressen.

Sammantaget finner Länsstyrelsen att de positiva effekterna av att bevara området överväger de negativa effekterna som orsakas av inskränkningarna i markanvändning. Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

¹⁰ Länsstyrelsen i Västerbottens län. *Riksintressen för naturvård Västerbottens län*. Meddelande 4:2001.

Datum
2026-03-19

Diarienummer
10887–2025

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 och 26 §§ miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

För föreskrifter med krav på tillstånd kan Länsstyrelsen lämna tillstånd till en åtgärd om det inte strider mot reservatets syfte. Ett tillstånd innebär att en åtgärd kan få vidtas, åtminstone i viss omfattning men att det kan finnas krav på utformning, tidsbegränsning, lokalisering mm.

Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska lagens bestämmelser eller föreskrifter inte tillämpas i den mån de strider mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken.

Före anordnande av fasta renskötselanläggningar ska samråd ske med Länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, enligt vad som framgår av 7c § förordningen (1998:904) om anmälan om samråd.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också andra lagar, förordningar och föreskrifter till skydd för naturmiljön, till exempel:

- Verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i särskilda skyddade områden (Natura 2000) kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a-29 b §§ miljöbalken. Det gäller även åtgärder utanför området om det kan påverka miljön inne i Natura 2000-området.
- Fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter, exempelvis flodpärlmussla, alla orkidéer, är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845).
- I enlighet med 2 kap. 16 § förordningen (1994:1716) ska tillstånd för utsättning av fisk sökas hos Länsstyrelsen. Tillstånd får inte ges för sådana fiskarter eller fiskstammar som är olämpliga med

Datum
2026-03-19

Diarienummer
10887–2025

hänsyn till vattenområdets särart. Tillstånd får inte heller ges om det finns risk för spridning av smittsamma sjukdomar.

- Fornlämningar är skyddade enligt 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950). Enligt 2 kap. 6 § kulturmiljölagen är det förbjudet att utan tillstånd från Länsstyrelsen rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning.
- Av 16 § i lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter framgår att hundar under tiden 1 mars – 20 augusti ska hållas under sådan tillsyn att de hindras från att springa lösa i marker där det finns vilt. Under den övriga tiden av året ska hundar hållas under sådan tillsyn att de hindras från att driva eller förfölja vilt, när de inte används vid jakt.
- För att få arrangera en tävling eller uppvisning med fordon på en väg behöves tillstånd hos Länsstyrelsen enligt 3 kap. 84 § trafikförordningen (1998:1275). Om arrangemanget får över mer än ett län ska ansökan ske hos den länsstyrelse i det län där tävlingen startar. Som fordon räknas, bilar, motorcyklar, mopeder, cyklar, rullskidor, inlines och andra transportmedel på hjul.

Detta beslut (2026) kan överklagas hos regeringen, se bilaga 3. Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft. I annat fall går rätten till ersättning eller inlösen förlorad.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helene Hellmark Knutsson med Klara Linder, naturvårdshandläggare, som föredragande. I handläggningen har också Karin Edlund, naturvårdshandläggare, medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

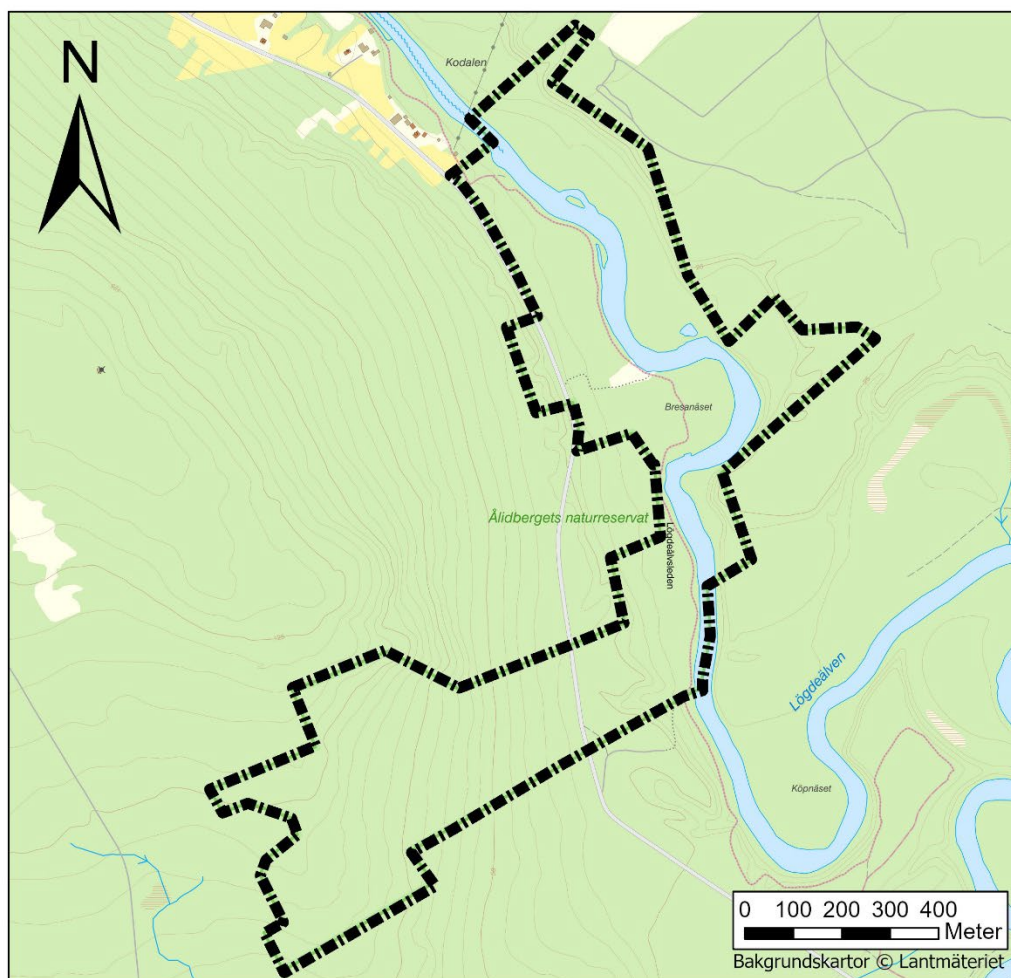
Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på
<https://www.lansstyrelsen.se/dataskydd>.

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan inklusive bilagor
3. Överklagandehänvisning regeringen

Bilaga 1

Naturreservat

Ålidberget

Nordmaling kommun
Västerbottens län

Reservatsgräns

Länsstyrelsen
Västerbotten

Beslutskarta för Ålidbergets naturreservat i Nordmalings kommun.

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 2 till beslut

1 (21)

Datum

2026-03-19

Diarienummer

10887-2025

Skötselplan för naturreservatet Ålidberget i Nordmalings kommun

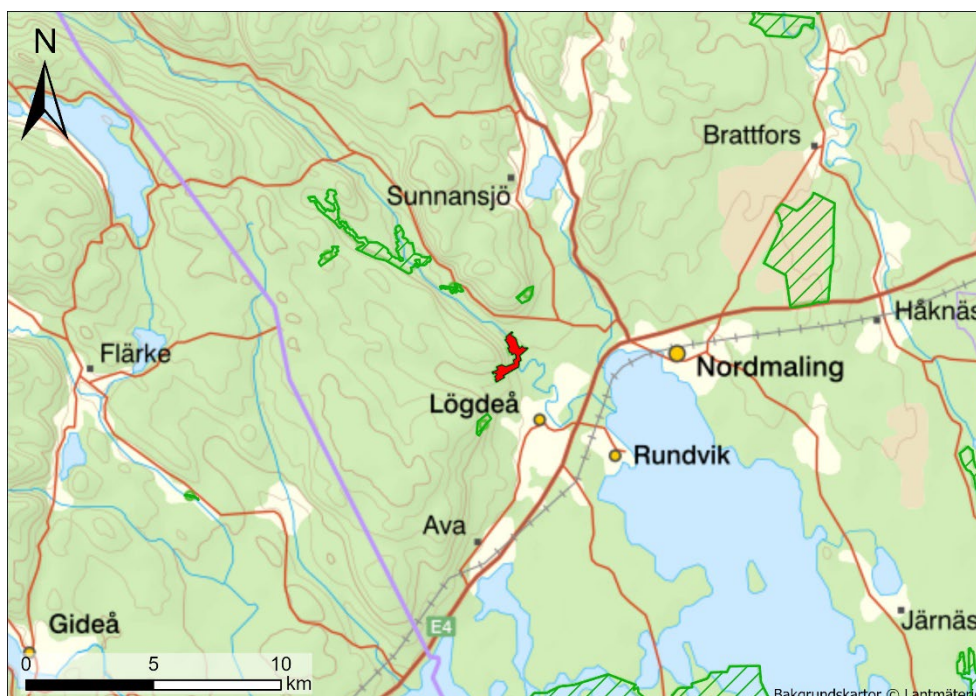

Foto: Länsstyrelsen Västerbotten

1 Beskrivning av naturreservatet

1.1 Läge och landskap

Ålidberget ligger cirka 6 km nordväst om Lögdeå och cirka 10 km från havet i Nordmalingsfjärden. Området inkluderar Ålidbergets nedre delar, bergets östsluttningar ner till Lögdeälven samt sedimentområden, branta nipor och raviner på ömse sidor om älven. Toppen av Ålidberget ligger cirka 140 meter över havet. Lögdeälven, som har ett flackt meanderlopp igenom reservatet, ligger knappt 10 meter över havsytan.

Naturreservatet Ålidberget (röd markering) ligger cirka 6 km NV om Lögdeå. På kartan syns också några närliggande naturreservat (grön markering).

1.2 Geologi

Berggrunden inom reservatet består i huvudsak av fin- till medelkorning granit och granodiorit. I den södra delen av reservatet förekommer diorit samt ett smalt öst-västligt stråk med sur och basisk metavulkanit. Dessa bergarter är vanligen motståndskraftiga mot erosion. Det låglänta området kring Lögdeälven är ett resultat av rörelser i jordskorpan som skapat en spröd söndersprucken berggrund. Nedre delen av Ålidbergets östsluttning täcks av finjordrika moräner och svallavlagringar. Successivt märks svallningen allt mer högre upp i

Datum

2026-03-19

Diarienummer

10887–2025

sluttningen. Bergets övre delar domineras av hållmarker och mindre klapperstensfält med insprängda moränsänkor med produktiv skog. Delvis är terrängen mycket dramatisk med stora block, bergstup och smala, 4–5 meter djupa, sprickdalar.

1.3 Skog

På de flacka sedimentplanen längst älven växer grovstammig gråalskog. Till stor del är den uppväxt på före detta slåtteraningar. På den stora udden väster om älven, Bresanäset, finns inslag av mycket gamla björkar som vuxit upp när marken fortfarande var en löväng och fortfarande brukades för slätter. Vissa av björkarna har en kandelaberform med lågt sittande grova grenar, vilket indikerar att träden har använts till fodertäkt. Bitvis finns ett mycket stort inslag av andra lövträd som hägg, rönn och sälg. Under högvattenperioder svämmas markerna närmast älven tidvis över och permanenta fuktdrag och sänkor med svämlövskog förekommer närmast älven. Området har en örtrik markflora som domineras av högörterter som strutbräken, liljekonvalj, ormbär och nordlundarv. Skogen är i stort sett opåverkad av skogsbruk och det finns gott om både stående och liggande död ved i olika nedbrytningsstadier. De översta delarna av slåtteraningarna ligger på torrare marker och här har brukandet av marken fortgått under längre tid. Mindre delar av dessa raningsmarker är i ett tidigt igenväxningsstadium med en del grov gran och björk utmed dikeskanterna. Skötselåtgärder genomfördes 2016 för att minska andelen gran i lövskogarna på de tidigare raningsmarkerna genom att granar fälldes och ringbarkades.

I de branta älvniporna ovanför slåtteraningarna tar grovstammig och högvuxen grandominerad skog vid. Skogen är drygt 120 år med ett stort inslag av grova lövträd, framför allt björk och asp. Markvegetationen är mestadels frodig och örtdominerad med ett stort inslag av lågormbunkar i fältskiktet och gott om kransmossa i bottenskiktet. Flera välutvecklade raviner skär djupt in i niporna. I ravinbottnarna dominerar en mycket frodig högörtervegetation och det förekommer rikligt med grova lövträd längs ravinkanterna.

På norra sidan älven finns yngre, helt lövdominerad skog på 60–70 år som har uppkommit efter en äldre avverkning. Skogen är bitvis mycket stamtät och självgallrande. Beståndet består av ungefär lika delar björk, asp och gråal.

Datum

2026-03-19

Diarienummer

10887–2025

Intill vägen i södra delen av reservatet finns ett område med högproduktiv, talldominerad skog på sandsediment. Området är till stora delar flerskiktat, med viss underväxt av yngre gran. Enstaka tallöverståndare på uppemot 200–220 år förekommer.

I nedre delen av östsluttningen på Ålidberget växer grov och högstammig grannaturskog. I landskapet finns flera flacka raviner. Delar av området är blockrikt med flera utsvallande blockområden och gott om större lavklädda stenbumlingar. I skogen finns ett stort inslag av grov asp, gråal, björk och säl. Längs med hela sluttningen finns spridda lågor och stående döda träd, både av gran och av löv. I vissa partier är det mycket gott om gran- och tallågor i olika dimensioner och nedbrytningsstadier. Merparten av den döda veden är dock relativt färsk. Det finns inslag av spridda grova tallar som är ca 150 till 200 år gamla och har grova, vridna grenar och antydning till tillplattade kronor.

Hela området är mycket hänglavsrikt och många av träden är helt draperade i garn- och skägglavar. Längre upp i sluttningen avtar skogens produktivitet och skogen blir mer tätvuxen och klenstammig. Bitvis finns även här inslag av asp och säl samt spridda, oftast klena, äldre tallöverståndare. Högre upp i sluttningen övergår barrblandskogen i en mycket vacker, gles hållmarkstallskog på 150–200 år och åtskilliga tallar är mellan 200–300 år gamla. Skogen är tydlig brandpräglad och det finns ganska gott om brända stubbar efter tidigare bränder. Det finns också dungar med gammal senvuxen asp. Delvis är skogen här urskogsartad, särskilt i den södra delen.

Skogarna i reservatet har en lång kontinuitet och en mycket liten påverkan av modernt skogsbruk. Inom reservatet har den invasiva arten jättebalsamin dokumenterats.

1.4 Sjöar och vattendrag

Genom hela reservatet rinner Lögdeälven som är en landets mest opåverkade skogsälvar. Inom reservatet har älven ett slingrade lopp med mestadels lugnflytande strömpartier, men en del av Kodalforsen går in i reservatet från norr. På grund utav Lögdeälvens naturlighet har älven mycket goda förutsättningar för ett rikt växt- och djurliv. Det finns goda förutsättningar för en bra lax- och öringstam i älven. Även flodpärlmussla och utter finns spridda i älven.

Lögdeälven har använts för flottning och har därmed påverkats av flottledsbefrämjande åtgärder såsom rensade och uträtade fåror, kanaler och invallningar.

1.5 Öppen mark

På den västra sidan om älven, nära Bresanäset, finns ett minde område med öppen gräsmark. Marken har tidigare varit åkermark, och har ännu inte hunnit växa igen. Här finns inslag av hävdgynnad flora. I detta område har flertalet insektsarter som har sin larvutveckling inne i död lövved påträffats.

1.6 Naturvårdsarter

Ålidbergets naturreservat har mycket gynnsamma miljöer för många olika växter, svampar och djur som är beroende av gamla naturskogar, högproduktiva skogsmiljöer och lövdominerade skogar med gamla träd och död ved. Inom den del av Lögdeälven som ligger inom reservatet förekommer ett bestånd av flodpärlmussla, liksom flera andra djur och växter knutna till livsmiljöer i oreglerade vattendrag.

Reservatet är relativt välundersökt med avseende på olika skyddsvärda arter. Sammanlagt finns det över 700 noteringar av olika taxa från området, varav ungefär 150 av dem är klassade som naturvårdsarter.

I strandmiljöerna kring älven förekommer en rik skalbaggsfauna med flera ovanliga älvstrandsarter, till exempel strandsandjägare, gul strandlöpare och brokig spegellöpare.

I de frodiga lövskogarna växer det rikligt med näringskrävande signalartsväxter som svart trolldruva, springkorn, nordlundarv och strutbräken. Fågellivet rikt med förekomster av många mindre vanliga lövskogsarter som mindre hackspett, mindre flugsnappare, grönsångare och härmsångare. Flera rödlistade skalbaggsarter, som gulbandad- och liten brunbagge samt fuktbaggen *Atomaria alpina* har påträffats i lövskogsområdet. Den regionalt ovanliga signalarten jättesvampmal, som förekommer rikligt på grova döda björkar som angripits av fnöskticka, har också påträffats inom reservatet.

Även barrskogarna hyser en stor mängd intressanta arter.

Marksvampar som gultoppig fingersvamp, doftmusseron och vitterspindling indikerar rika barrskogar med lång kontinuitet. På död gran förekommer vedsvampar som rynkskinn och ullticka och på

tallved förekommer gräddporing och vitplätt. På äldre aspar och sälgar växer lunglav, njurlavar och gelélavar. I kronorna på gamla aspar har småflikig brosklav och gnagspår efter den sällsynta mindre träfjärilen påträffats.

Se bilaga 3 för ett urval av skyddsvärda eller på annat sätt naturvårdsintressanta arter som påträffats inom naturreservatet Ålidberget.

1.7 Kulturhistoria och markanvändning

Fornlämningar och andra kulturhistoriska lämningar

Uppe på hällmarksområdet på Ålidberget finns sju stenlagda gropar som vid Skogsstyrelsens kulturminnesinventering bedömts utgöra reser av gamla bosättningar.

Längs med hela Lögdeälven finns spår av tidigare generationers brukande av området. De våta raningsmarkerna närmast älven har nyttjats för slätter och på vissa platser finns igenväxande odlingsmark på hårdbacke. Rester av ett par gamla slätterlador finns kvar på den västra sida av älven, strax söder om Bresanäset. Rester av gamla gårdesgårdar och taggträdsstängsel visar att skogen i nipbranterna troligen har nyttjats för skogsbete långt in på 1900-talet.

I reservatets skogar finns en del spår av äldre tiders skogsbruk i form av gamla stubbar med spår av manuella avverkningsmetoder.

Flottning och restaurering

I jämförelse med andra älvar i landet är Lögdeälven lite påverkad av bebyggelse och uppodling.

Älven har använts som flottled för timmer från 1700-talets mitt fram till 1969. Flottledskonstruktionerna består främst av traktorstyrda vallar, riskistor och träkistor. Ett stort antal sidofårar/kurvor är avstängda. I Koldalsforsen även har så kallade stenkistor dokumenterats.

Under 2016 – 2022 restaurerades delar av Lögdeälven i projektet ReBorN, ett EU-finansierat LIFE-projekt som syftade till att restaurera vattendrag påverkade av flottning i Västerbotten och Norrbottens län. Syftet med restaureringen av Lögdeälven var att återställa de mest flottledspåverkade sträckorna och återskapa en mer naturlig,

Datum

2026-03-19

Diarienummer

10887–2025

ursprunglig och variationsrik vattenmiljö för att förbättra livsmiljön för vattenlevande organismer i älven. Restaureringsåtgärderna omfattade bland annat att rensade och uträtade fåror, kanaler och invallningar åtgärdades och att vandringshinder undanröjdes och lekbottnar anlades. Kodalsforsen, restaurerades 2021.

Skogsbruk

Skogarna i reservatet är till stora delar opåverkade av modernt skogsbruk. I reservatets skogar finns en del spår av äldre tiders skogsbruk i form av gamla stubbar med spår av manuella avverkningsmetoder.

Trafikverket utförde under 2021 åtgärder för att skydda väg 573 mot erosion. Vägen ligger nära Lögdeälven i orten Mo, Nordmalings kommun. Eftersom detta skedde inom Natura 2000-området Lögdeälven gjordes bedömningen att en ekologisk kompensationsåtgärd behövde utföras. Som kompensation placerades nyligen avverkade lövträd och befintlig död ved från åtgärdsområdet ut i Ålidbergets naturreservat med målet att gynna skogslevande arter knutna till denna typ av substrat.

1.8 Renskötsel

Naturreservatet ligger inom både Vilhelmina norra sameby och Vapstens samebys områden. Reservatet ligger inom båda samebyarnas vinter- och vårvinterbetesmarker. Vilhelmina norra och Vapsten är båda fjällsamebyar. Inga riksintressen för rennäringen enligt 3 kap. 5 § miljöbalken eller strategiska platser och betesområden enligt Sametingets kartor¹ berörs.

Andra områden än de som redovisas på Sametingets kartor kan få ökad betydelse på grund av bland annat väder, betestillgång samt övriga verksamheter och aktiviteter inom beteslandet. Samhällen, utbyggda älvar, vägar, skogsbruk, turism med mera i samebyns vinterbetesområde gör att renarna behöver mycket tillsyn i vinterbeteslandet. Tjockt snötäcke och hård skare gör att det i vinterbeteslandet är nödvändigt att ha tillgång till hänglavsbyte.

¹ Sametinget. IRENMARK. Rennäringens markanvändningsdata. www.sametinget.se.

Datum
2026-03-19

Diarienummer
10887–2025

1.9 Friluftsliv

Naturreservatet Ålidberget besöks främst av den lokala allmänheten. De högst belägna delarna av Ålidbergets sluttning inom reservatet ligger på cirka 100 meter över havet och erbjuder fin utsikt över Lögdeälvens nedre delar och Nordmalingsfjärden. Vid älven finns även en strand som kan nyttjas som en badplats. Ålidberget nås lätt via den väg som korsar reservatet på den västra sidan av älven. Vägen underhålls även på vintern. På den östra sidan om älven är det möjligt att ta sig nära reservatet via befintliga skogsbilvägar och därefter vandra till reservatet.

Naturreservatet är främst ett lokalt friluftsområde och nyttjas för exempelvis jakt, vandring och svamp- och bärplockning. Lögdeälvleden går genom reservatet på den västra sidan om älven. Leden besöks av naturintresserade vandrare och området nyttjas även av sportfiskare.

Förslag på besöksmål i naturreservatet

Här ges förslag på några besöksmål i reservatet. Besöksmålen finns markerade på kartan i bilaga 2.

Lögdeälvleden går längs Lögdeälven och Viskasjön, och passerar genom Ålidbergets naturreservat på den västra sidan av älven. Hela sträckan kallas även Tempelleden och går längs hela Lögdeälven och fortsätter till Fredrika i Vilhelmina kommun. Kommunerna Bjurholm och Nordmaling förvaltar och underhåller leden.

Hällmarkstallskogen på Ålidbergets sluttning utgör den högsta punkten inom reservatet, cirka 100 meter över havet. Utkiksplatsen erbjuder en fin utsikt över Lögdeälvens nedre delar och Nordmalingsfjärden.

2 Natura 2000

Lögdeälven ingår i Natura 2000, EU:s nätverk av värdefulla naturområden med arter eller naturtyper som är särskilt skyddsvärda ur ett europeiskt perspektiv. För Natura 2000-området Lögdeälven finns en bevarandeplan i vilken det anges vad som krävs för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus för utpekade arter och naturtyper. Målen och åtgärderna i denna skötselplan är utformade för att i huvudsak överensstämma med de mål som finns i

bevarandeplanen. Följande arter och naturtyper, enligt art- och habitatdirektivet, finns eller har påträffats i reservatet och är en del av det som utgjort grund för utpekandet av Lögdeälven som Natura 2000-område och är prioriterade bevarandevärden som ska bevaras inom Natura 2000-området:

Utpekade arter inom Natura 2000-området Lögdeälven

- Flodpärlmussla (*Margaritifera margaritifera*)
- Utter (*Lutra lutra*)
- Lax (*Salomon salar*)
- Stensimpa (*Cottus gobio*)

Utpekade naturtyper inom Natura 2000-området Lögdeälven

- Mindre vattendrag
- Större vattendrag
- Myrsjöar

3 Skötselområden för naturmiljöer

Reservatet är indelat i fyra skötselområden med utgångspunkt från de övergripande naturtyperna i naturreservatet samt behov av åtgärder (se även bilaga 1). För varje skötselområde redovisas bevarandemål som beskriver vilket tillstånd som ska bevaras eller uppnås i skötselområdet och därmed ge en tydlig bild av hur reservatets syfte ska tillgodoses. För varje skötselområde redovisas också skötselåtgärder som kan behöva vidtas i området för att syftet med naturreservatet ska kunna uppnås och som kan genomföras av Länsstyrelsen, som förvaltare av reservatet, i enlighet med reservatets föreskrifter och i mån av tillgängliga resurser. Skötselområdets bevarandetillstånd anses gynnsamt när dessa bevarandemål är uppnådda.

3.1 Skötselområde 1: Lövdominerad skog

Beskrivning

Areal: 19 ha

Området består av lövdominerade skogar. Skogarna är till stora delar björk- och gråaldominerade med inslag av hägg, rönn, asp och sälg.

Datum
2026-03-19

Diarienummer
10887–2025

Bestånden är olikåldriga med gott om död ved och grova träd. Under högvattenperioder svämmas markerna närmast älven tidvis över och permanenta fuktdrag och sänkor med svämlövskog förekommer närmast älven. Större delen av de låglänta områdena har tidigare nyttjats som slåttermarker. Inom dessa delar finns ett glest inslag av mycket grova och gamla lövträd, oftast björkar, som tidigare utgjorde solitärträd ute på slåttermarken. Vissa av dem har troligen även nyttjats som foderträd och hamlats. Det återfinns även rester från tidigare markanvändning i form av lador och stängselrester. I skötselområdet ingår även områden med yngre lövdominerade skogar som uppkommit efter äldre avverkningar i niporna.

Inom skötselområdet ingår även gammal åkermark intill älven som ännu inte har vuxit igen, med förekomst av hävdgynnad flora. Detta område kan fortsättas hållas öppet med slåtter. Behovet av slåtter ska avvägas utifrån resurser och behovet av hävd i andra liknande områden. Om hävd uteblir eller upphör kan igenväxning tillåtas och området övergå till att skötas i likhet med resten av skötselområdet för lövdominerade skogar.

Bevarandemål

- Skogen ska huvudsakligen präglas av naturliga processer såsom trädens åldrande och döende, stormfällningar, brand, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Skogen är även påverkad av Lögdeälvens naturliga fluktuationer med processer som isskavning och översvämningar. Som en del i skogens naturliga utveckling kan dessa processer medföra att området periodvis kan komma att få en förändrad karaktär. Andelen gran och grova träd kan öka i senare successionsfaser vilket bland annat gynnar arter om är knutna till grov gran samt grov död ved.
- Området ska ha en naturlig hydrologi.
- Skogen ska utmärkas av olikåldrighet, luckighet och genomgående stor strukturell variation. Grova och gamla träd ska vara vanliga. Generellt ska tillgången på stående och liggande död ved vara stor.
- Öppen mark inom skötselområdet ska kunna underhållas för att gynna arter med krav på tidvis hävdade ytor, samt vara rikt på strukturer och livsmiljöer som gynnar pollinatörer eller andra arter som trivs i dessa livsmiljöer.

Datum
2026-03-19

Diarienummer
10887–2025

- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer.
- Främmande arter ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.
- Skogen ska vara till stora delar lövdominerad. Inslaget av barrträd, som gran, ska inte överstiga mer än 10% i de låglänta tidigare raningsmarkerna samt 25% i de övriga delarna av skötselområdet.
- Arealen lövdominerad skog ska vara omkring 19 ha

Skötselåtgärder

Åtgärder för att öka öppenheten och minska konkurrensen

Där en ökad inväxning och dominans av gran kan påverka områdets naturvärden negativt kan exempelvis ringbarkning eller fällning av gran genomföras för att gynna lövträd.

Stängsling

Om föryngring av lövskog bedöms ha dåliga förutsättningar att utvecklas på grund av intensivt bete kan stängsling genomföras.

Åtgärder för att motverka igenväxning av öppna marker

Ett mindre område inom skötselområdet bör om möjligt behållas öppet genom röjning av träd och buskar och genom slåtter med ett jämt intervall eller bete. För att motverka gödsling ska röjnings- samt slåtteravfallet flyttas bort från de öppna ytorna. Behovet av slåtter ska avvägas utifrån resurser och behovet av hävd i andra liknande områden.

Fri utveckling

Skötselområdet ska kunna utvecklas fritt genom naturliga processer.

Främmande arter

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort

Hydrologisk återställning

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin genomföras.

3.2 Skötselområde 2: Grandominerad skog

Beskrivning

Areal: 29 ha

Skötselområdet består av granskogar och grandominerade blandskogar. Merparten av skötselområdet utgörs redan idag av olikåldriga bestånd med gott om död ved och gamla träd. I nipor, raviner och i området närmast lövskogarna kring älven utgörs skogen av en mycket grov och högvuxen granskog. Många granar har en höjd på över 25 meter och diametrar på en halv meter eller mer är vanliga. Fältskiktet utgörs till största delen av lågörter som harsyra, ekbräken och vispstarr. I fuktigare delar dominerar ormbunkar och andra högörterarter. Det finns ofta ett allmänt inslag av grova lövträd, främst i form av björk och asp. Delar av skogarna är gallrade i relativt sen tid och det är mestadels sparsamt med död ved, även om det fläckvis förekommer allmänt med färska lågor och torrträd. Högre upp i sluttningen övergår skogen i äldre grandominerad naturskog av blåbärstyp. Även här finns inslag av äldre grova lövträd som asp och sälg.

Bevarandemål

- Skogen ska huvudsakligen präglas av intern dynamik med naturliga processer såsom trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Som en del i skogens naturliga utveckling kan dessa processer medföra att området periodvis kan komma att få en förändrad karaktär.
- Området ska ha en naturlig hydrologi.
- Skogen ska utmärkas av olikåldrighet, luckighet och genomgående stor strukturell variation. Grova och gamla träd ska vara vanliga. Generellt ska tillgången på stående och liggande död ved vara stor.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer.
- Främmande arter ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.
- Arealen grandominerad skog ska vara omkring 29 ha

Datum
2026-03-19

Diarienummer
10887–2025

Skötselåtgärder

Åtgärder för att öka öppenheten och minska konkurrensen

Där igenväxning och förtätning av trädskiktet kan påverka områdets naturvärden negativt kan exempelvis ringbarkning eller fällning av gran genomföras för att öka solinstrålningen, minska konkurrensen och friställa äldre lövträd.

Åtgärder för att öka mängden substrat

Där brist på substrat som död ved kan påverka områdets naturvärden negativt kan exempelvis ringbarkning eller fällning av träd genomföras för att öka tillförseln av substrat.

Fri utveckling

Skötselområdet ska huvudsakligen utvecklas fritt genom naturliga processer.

Främmande arter

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort.

Hydrologisk återställning

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin genomföras.

3.3 Skötselområde 3: Talldominerad skog

Beskrivning

Areal: 15 ha

Skötselområdet utgörs av hållmarkstallskogarna på Ålidbergets sluttning samt av både äldre och yngre talldominerad skog på sandsediment och grov morän kring området där vägen korsar reservatet. Skogen i reservatets högsta del utgörs av en gles och gammal hållmarkstallskog. Träden är mellan 150–200 år men det förekommer även tallar uppemot 200–300 år. Skogen är tydligt brandpräglad och det finns ett relativt stort inslag av brända stubbar efter tidigare bränder. Det finns också dungar med gammal senvuxen asp och bitvis finns ett betydande inslag av klen senvuxen gran. Skogen

Datum
2026-03-19

Diarienummer
10887–2025

är här delvis urskogsartad, särskilt i den södra delen av toppartiet. I området kring vägen växer dels yngre talldominerade skog på 60–70 år som uppkommit efter en äldre avverkning, dels grovstammig pelarsalslik sandtallskog på cirka 200 år med inslag av klen underväxande gran. I den yngre skogen väster om vägen är inslaget av gran större och underlaget utgörs av svallad morän.

Bevarandemål

- Skogen ska präglas av naturliga processer såsom brand, trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Området ska ha en naturlig hydrologi.
- Skogens struktur och sammansättning ska vara påverkad av brand eller motsvarande störning. I perioder efter en störning kan områden vara öppna och luckiga med nya spirande trädgenerationer. I senare stadier kan skogen vara mer sluten. Vissa mindre delar av skogen är naturligt fuktiga eller blöta och kommer därför att brinna väldigt ytligt eller inte alls, vilket är en del av dynamiken i ett brandpräglat landskap.
- Skogen ska utmärkas av olikåldrighet, luckighet och genomgående stor strukturell variation. Grova och gamla träd ska vara vanliga. Generellt ska tillgången på stående och liggande död ved vara stor.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer.
- Främmande arter ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.
- Arealen tallskog ska vara omkring 15 ha.

Skötselåtgärder

Bränning

Området bör naturvårdsbrännas där det är tekniskt möjligt. En bränning syftar till att upprätthålla eller återskapa en brandpräglad skogsstruktur med de strukturer och arter som är knutna till brand. En bränning kan medföra ökad öppenhet, skiktning och föryngring av främst tall och lö; ökad mängd död ved och strukturer som brandljud som kan medföra ökad livslängd på träden. Skötselområdet kan delas upp och brännas i mindre delar om det bedöms lämpligt. Exakt avgränsning och frekvens för de enskilda naturvårdsbränningarna tas

Datum
2026-03-19

Diarienummer
10887–2025

fram i samband med den brandplan som görs inför varje enskild bränning.

Brandefterliknande åtgärder

Om bränning inte är möjlig att genomföra kan olika brandefterliknande åtgärder genomföras för att främja strukturer och arter som är knutna till brand. Det kan ske genom att fälla träd; ringbarka eller på annat sätt skada träd; tillföra död ved eller genomföra markstörning.

Fri utveckling

Skötselområdet ska huvudsakligen utvecklas fritt genom naturliga processer.

Främmande arter

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort.

3.4 Skötselområde 4: Vattendrag

Beskrivning

Areal: 6 ha

Skötselområdet består av vattendraget Lögdeälven. Inom reservatet har älven ett slingrande lopp med mestadels lugnflytande strömpartier. Lögdeälven har påverkats under flottningsepoken, men påverkan inom reservatet är begränsad och omfattar främst delar av Kodalsforsen i den nordvästra delen av reservatet. I den del av Kodalsforsen som ingår i reservatet har restaureringsåtgärder utförts under det EU-finansierade projektet ReBorN.

Bevarandemål

- Skötselområdets vattendrag ska ha en naturlig hydrologi och vattenkemi.
- Skötselområdets vattendrag inklusive svämplan ska präglas av naturliga processer med de strukturer och artsamhällen som hör till naturtyperna. Naturliga erosions- och sedimentationsprocesser ska tillåtas fortgå ostört och forma strukturer och livsmiljöer.

Datum
2026-03-19

Diarienummer
10887–2025

- Vattenkvaliteten ska vara god med försumbar påverkan av mänskliga faktorer, till exempel övergödande, försurande och grumlande ämnen. Det ska inte förekomma gödsling, kalkning eller dikning
- Vattenlevande organismer ska ha fria vandringsvägar.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer inom området.
- Främmande arter eller stammar ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.
- Flodpärlmussla ska finnas spridd i området och dess population ska inte minska. Populationen ska ha nyrekrytering av småmusslor och vara livskraftig. Det ska finnas livskraftig population av värd fisk, framför allt öring, för att flodpärlmusslan ska kunna föryngras sig.
- Arealen sjöar och vattendrag ska vara minst 6 ha.

Skötselåtgärder

Fri utveckling

Skötselområdet ska huvudsakligen utvecklas fritt genom naturliga processer.

Främmande arter

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort.

Hydrologisk restaurering

Där vattenmiljön påverkats negativt av exempelvis flötningsåtgärder kan restaurering för återställning av hydrologin genomföras.

4 Skötsel för friluftsliv

För reservatets skötsel för friluftsliv redovisas här mål som beskriver vilket tillstånd som ska bevaras eller uppnås och därmed ge en tydlig bild av hur reservatets syfte ska tillgodoses. Här redovisas också skötselåtgärder som kan behöva vidtas i området för att syftet med naturreservatet ska kunna uppnås och som kan genomföras av Länsstyrelsen, som förvaltare av reservatet, i enlighet med reservatets föreskrifter och i mån av tillgängliga resurser.

Beskrivning

Hela reservatet redovisas som ett skötselområde med avseende på friluftsliv och anläggningar. Besöksfrekvensen till Ålidberget bedöms få måttlig omfattning och bedöms inte komma att äventyra områdets naturvärden. Tillgängligheten till reservatet är god i och med den väg som korsar reservatet på den västra sidan av älven. Inga ytterligare anläggningar för att stimulera ett ökande nyttjande av området planeras i nuläget.

Mål för friluftsliv

- Det övergripande målet för friluftslivet är att reservatet ska vara tillgängligt för naturupplevelser, rekreation och naturstudier utifrån sina befintliga förutsättningar.
- Det ska vara möjligt att på olika sätt få information om naturreservatets upplevelsevärden inför och under besök i området. Informationen ska också bidra till att syftet med områdesskyddet uppnås.
- Områdets friluftslivsanordningar ska vara i gott skick och underlätta för besökare att uppleva området.

Åtgärder för friluftsliv

- Informationsskyltar, utformade i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar, sätts upp i anslutning till reservatet utifrån tillgängliga resurser och prioriteringar.
- En parkering för kan anläggas och underhållas intill en mindre takrotväg som leder till Lögdeälvleden i reservatets norra del.
- Information om naturreservatet på Länsstyrelsens webb, via appar och andra tekniska lösningar publiceras utifrån tillgängliga resurser och prioriteringar tillsammans med information om andra naturreservat i länet.
- Om besökare påverkar reservatets upplevelsevärden eller värdefulla naturmiljöer och arter negativt, t.ex. genom markslitage, kan åtgärder för att minska påverkan genomföras. Aktuella åtgärder kan vara exempelvis information samt kanalisering med markering av stigar och spänger.

5 Övriga anordningar

I naturreservatet finns en led som inte kommer att förvaltas inom ramen för naturreservatets primära skötsel. För delar av anläggningarna kan dock Länsstyrelsen komma att understödja skötsel och underhåll. Underhåll och annat är i övrigt tillåtet i enlighet med reservatets föreskrifter. Det gäller bland annat:

- Lögdeälvleden som passerar genom naturreservatet.

6 Nyttjanderätter

- Jakt och fiske får bedrivas av jakt- och fiskerättsinnehavare enligt gällande lagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter. Jaktorn får uppföras och sikt- och skjutgator får röjas enligt reservatets föreskrifter.
- Det finns 2026 inga ledningar i naturreservatet men det finns en kraftledning som gränsar till naturreservatet längst i norr

7 Samråd angående renskötsel

Samråd mellan Länsstyrelsen och berörd sameby ska genomföras inför kommande skötselåtgärder i Ålidberget naturreservat som kan medföra påverkan på renskötseln. Båda parter ska kunna ta initiativ till samråd.

8 Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

9 Uppföljning och tillsyn

Tillsynen av naturreservatet utförs av naturvårdsförvaltaren i enlighet med Naturvårdsverkets riktlinjer. Tillsynen innefattar besiktning av att reservatets föreskrifter efterlevs.

Dessutom ska naturvårdsförvaltaren följa upp utmärkningar, skyltar och friluftsanordningar inom reservatet samt naturtyper och arter. Naturvårdsförvaltaren kan utse annan part att genomföra uppföljningen av anläggningar för friluftslivet samt naturtyper och arter. Brister och fel ska dokumenteras och åtgärdas.

Datum
2026-03-19

Diarienummer
10887–2025

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

9.1 Uppföljning av skötselåtgärder

I samband med att större skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden dokumenteras. Tillståndet för livsmiljöerna uppdateras efter åtgärd.

9.2 Uppföljning av bevarandemål

Naturresevatets bevarandemål och tillståndet för områdets utpekade livsmiljötyper och arter ska följas regelbundet. Uppföljningen sker enligt riktlinjer från Naturvårdsverket.

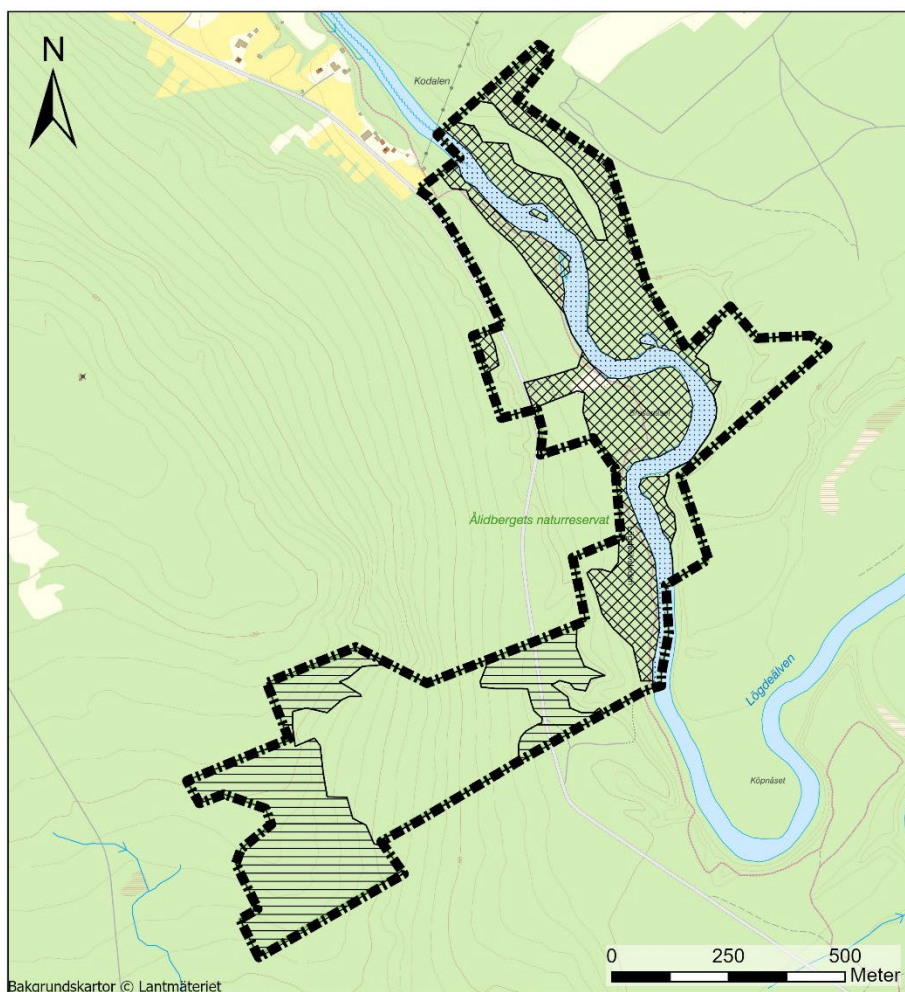
Bilagor

1. Karta över skötselområden
2. Karta över anläggningar för friluftslivet, besöksmål och informationsskyltar
3. Artlista

Datum
2026-03-19

Diarienummer
10887–2025

Bilaga 1

Bilaga 1. Karta med skötselområden för naturreservatet Ålidberget, Nordmalings kommun.

Reservatsgräns

Skötselområden

1. Lövdominerad skog

2. Grandominerad skog

3. Talldominerad skog

4. Vattendrag

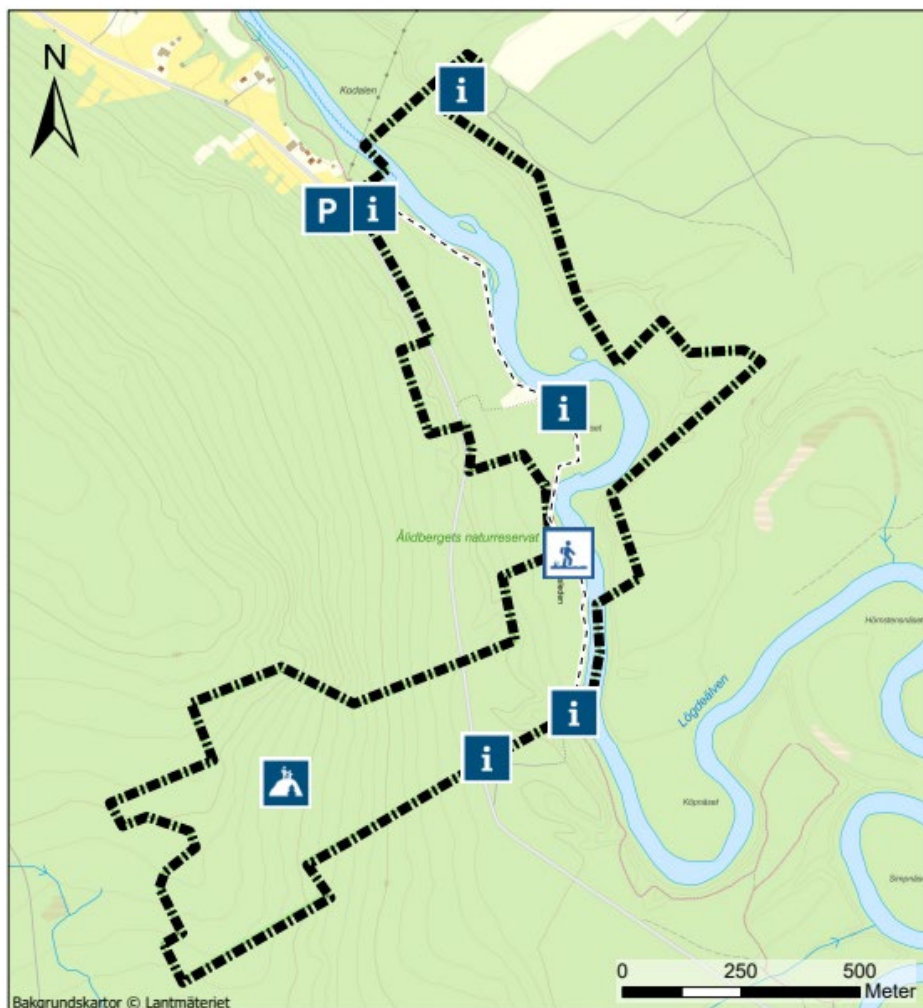
Länsstyrelsen
Västerbotten

Karta med skötselområden för Ålidbergets naturreservat i Nordmalings kommun.

Datum
2026-03-19

Diarienummer
10887–2025

Bilaga 2

Bilaga 2. Karta med anordningar för friluftslivet i Ålidbergets naturreservat, Nordmaling kommun.

Reservatsgräns	Utsiktsplats
Informationsskylt	Övriga anordningar
Parkering	Lögdeälvsleden

Karta över anläggningar för friluftslivet, besöksmål och informationsskyltar inom Ålidbergets naturreservat i Nordmalings kommun.

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 3 till skötselplan

1 (7)

Datum Diarienummer
2026-03-19 10887-2025

Artlista

Denna lista redovisar några av de arter som noterats inom naturreservatet Ålidberget. Hotkategori presenteras enligt Artdatabankens rödlista 2020¹

Lavar

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
Calicium denigratum	Blanksvart spiklav	NT
Calicium parvum	Liten spiklav	
Alectoria sarmentosa	Garnlav	NT
Bryoria fremontii	Talltagel	
Bryoria furcellata	Nästlav	
Leptogium saturninum	Skinnlav	
Parmeliella triptophylla	Korallblylav	
Lobaria pulmonaria	Lunglav	NT
Nephroma bellum	Stuplav	
Nephroma parile	Bårdlav	
Nephroma resupinatum	Luddlav	

¹ SLU Artdatabanken. 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. CR=Critically endangered/Akut hotad, EN=Endangered/Starkt hotad, VU=Vulnerable/Sårbar, NT=Near threatened/Nära hotad.

Datum
2026-03-19Diarienummer
10887–2025

Mossor

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
Hylocomiadelphus triquetrus	Kransmossa	
Hylocomiastrum pyrenaicum	Grov husmossa	
Hylocomiastrum umbratum	Mörk husmossa	
Rhytidiadelphus subpinnatus	Skogshakmossa	
Lophozia guttulata	Vedflikmossa	NT

Svampar

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
Pseudographis pinicola	Gammelgransskål	NT
Chaenotheca brachypoda	Gulnål	
Chaenotheca subroscida	Vitgrynig nållav	NT
Tolypocladium ophioglossoides	Smal svampklubba	
Daldinia petriniae	Alskiktdyna	
Cortinarius phoeniceus	Stor blodspindling	
Cortinarius percomis	Kryddspindling	
Cortinarius agathosmus	Vitterspindling	NT
Clavulinopsis laeticolor	Gulfingersvamp	
Ramariopsis crocea	Saffransfingersvamp	VU
Hygrophorus karstenii	Äggvaxskivling	NT

Datum
2026-03-19Diarienummer
10887–2025

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
Cystostereum murrayi	Doftskinn	NT
Tectella patellaris	Gråalsmussling	NT
Tricholoma dulciolens	Doftmusseron	VU
Pseudomerulius aureus	Gullgröppa	
Phaeoclavulina eumorpha	Granfingersvamp	
Ramaria testaceoflava	Gultoppig fingersvamp	NT
Chaetodermella luna	Vitplätt	NT
Fuscoporia viticola	Vedticka	
Phellinidium ferrugineofuscum	Ullticka	NT
Phellinus lundellii	Björkeldticka	
Phellinus populicola	Stor aspticka	
Porodaedalea chrysoloma s.lat.	Granticka	NT
Porodaedalea pini	Tallticka	NT
Oxyporus corticola s.str.	Barkticka	
Alloclavaria purpurea	Luddfingersvamp	NT
Postia guttulata	Gropticka	NT
Gloeoporus dichrous	Tvåfärgsticka	
Leptoporus mollis s. str.		NT
Hermanssonia centrifuga	Rynkskinn	VU
Cerioporus squamosus	Fjällticka	
Perenniporia subacida	Gräddticka	VU

Datum
2026-03-19Diarienummer
10887–2025

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
Butyrea luteoalba	Gulporing	
Hydnellum aurantiacum	Orange taggsvamp	NT
Hydnellum concrescens	Zontaggsvamp	

Kärlväxter

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
Botrychium multifidum	Höstlåsbräken	NT
Matteuccia struthiopteris	Strutbräken	
Paris quadrifolia	Ormbär	
Dactylorhiza maculata	Fläcknycklar	
Goodyera repens	Knärot	VU
Neottia cordata	Spindelblomster	
Convallaria majalis	Liljekonvalj	
Carex digitata	Vispstarr	
Actaea spicata	Svart trolldruva	
Ribes nigrum	Svarta vinbär	
Fragaria vesca	Smultron	
Viola riviniana	Skogsviol	
Stellaria nemorum subsp. nemorum	Nordlundarv	
Impatiens noli-tangere	Springkorn	
Veronica officinalis	Ärenpris	
Cirsium heterophyllum	Brudborste	
Lactuca alpina	Torta	
Lactuca sibirica	Älvsallat	

Datum
2026-03-19Diarienummer
10887–2025

Insekter

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
Acosus terebra	Mindre träfjäril	NT
Carterocephalus silvicola	Svartfläckig glanssmygare	
Cyaniris semiargus	Ängsblåvinge	
Boloria selene	Brunfläckig pärlmorfjäril	
Scardia boletella	Jättesvampmal	
Centrotus cornutus	Hornstrit	
Cicindela maritima	Strandsandjägare	VU
Bembidion litorale	Brokig spegellöpare	
Bembidion ruficollis	Gul strandlöpare	NT
Bembidion schuppelii	Nordstrandlöpare	
Bembidion tinctum	Slamstrandlöpare	
Cacotemnus rufipes		
Cacotemnus thomsoni	Thomsons trägnagare	
Microbregma emarginatum	Granbarkgnagare	
Dorcatoma punctulata	Klibbtickgnagare	
Dorcatoma robusta	Robust tickgnagare	
Ptilinus fuscus	Aspvedgnagare	
Aromia moschata	Myskbock	
Callidium coriaceum	Bronshjon	
Semanotus undatus	Vågbandad barkbock	
Xylotrechus pantherinus	Sälggetingbock	NT
Lamia textor	Videbock	
Saperda carcharias	Större aspvedbock	
Saperda perforata	Grön aspvedbock	NT

Datum
2026-03-19Diarienummer
10887–2025

Necydalis major	Stekelbock	
Atomaria alpina		NT
Pteryngium crenatum		
Enicmus fungicola		
Rhizophagus nitidulus		
Scolytus ratzeburgii	Björksplintborre	
Denticollis linearis	Brun ögonknäppare	
Diacanthous undulatus	Huldreknäppare	
Ampedus pomorum	Lövrödrock	
Bledius pallipes		
Atrecus pilicornis		
Orchesia fasciata	Gulbandad brunbagge	NT
Orchesia minor	Liten brunbagge	NT
Mordellochroa abdominalis	Rödbukad gaddbagge	
Schizotus pectinicornis		
Salpingus planirostris		
Tetratoma ancora	Fläckig lövsvampbagge	
Xylophagus kowarzi	Urskogsvedfluga	NT
Tanyptera atrata		

Fåglar

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
Tetrastes bonasia	Järpe	NT
Tetrao urogallus	Tjäder	
Lyrurus tetrrix	Orre	

Datum
2026-03-19Diarienummer
10887–2025

Aegolius funereus	Pärluggla	
Glaucidium passerinum	Sparvuggla	
Pernis apivorus	Bivråk	
Jynx torquilla	Göktyta	
Picus canus	Gråspett	
Dryocopus martius	Spillkråka	NT
Picoides tridactylus	Tretåig hackspett	NT
Dryobates minor	Mindre hackspett	NT
Perisoreus infaustus	Lavskrika	
Nucifraga caryocatactes	Nötkråka	NE
Lophophanes cristatus	Tofsmes	
Poecile montanus	Talltita	NT
Hippolais icterina	Härmsångare	
Riparia riparia	Backsvala	VU
Aegithalos caudatus	Stjärtmes	
Phylloscopus sibilatrix	Grönsångare	NT
Phylloscopus trochiloides	Lundsångare	NT
Ficedula parva	Mindre flugsnappare	
Motacilla cinerea	Forsärla	
Coccothraustes coccothraustes	Stenknäck	
Carpodacus erythrinus	Rosenfink	NT

Däggdjur och groddjur

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
Luttra luttra	Utter	NT
Rana arvalis	Åkergroda	

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 3

Datum
2026-03-19

Diarienummer
10887-2025

Överklagandehänvisning regeringen

Du kan överklaga beslutet hos regeringen

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västerbotten antingen via e-post; vasterbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västerbotten, 901 86 Umeå.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Du anses ha fått del av beslutet den dag det kungörs i ortstidning. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post vasterbotten@lansstyrelsen.se eller via växeltelefonnummer 010-225 40 00. Ange diarienummer.